

I Zapatero va topar amb l'Església

Les relacions entre el Govern de Zapatero i l'Església catòlica no són les millors. Des del principi de la legislatura les iniciatives per "modernitzar" la societat espanyola han topat amb l'oposició radical de l'Església, expressada a través de la Conferència Episcopal.

D'esquerra a dreta, l'exministre Bono; Mercedes Rico, directora d'Afers Religiosos; Antonio Maria Rouco Varela, arquebisbe de Madrid, i Álvaro Cuesta, diputat de PSOE.

López Aguilar, un dels membres amb un perfil més esquerrà de l'executiu i que en diverses ocasions ha sortit a "posar a lloc" els bisbes. Dins el seu ministeri, Mercedes Rico Godoy és l'encarregada de dur el dia a dia. Aquesta dona, que és directora general d'Afers Religiosos, ha estat, però, més ocupada en els darrers dos anys buscant vies d'integració i normalització del culte islàmic a l'estat —una de les prioritats de l'executiu espanyol després dels atemptats de l'11-M a Madrid— que en altra cosa.

En els moments de més tibantor, les relacions han recaigut de manera directa en la vicepresidenta primera de l'executiu, María Teresa Fernández de la Vega, més sensible al fet religiós que López Aguilar, però que es caracteritza per la rectitud i una certa intransigència a l'hora de negociar.

El novembre del 2005, dies abans de la massiva manifestació a Madrid contra la llei orgànica d'educació, De la Vega va fer una visita llampec al Vati-

cà. La vicepresidenta es va reunir amb el cardenal Angelo Sodano, fins fa uns dies secretari d'estat de la Santa Seu, que, segons diuen, li va "llegir la cartilla" per les mesures polítiques que l'executiu socialista havia posat en pràctica. La vicepresidenta, que va qualificar la "breu i freda" cimera d'"alta política", li va comunicar, però, el malestar del seu govern per l'actitud de la Conferència Episcopal Espanyola en assumptes d'estat i pel comportament de la COPE, la cadena de ràdio pertanyent a l'Església espanyola.

Uns dies després, en plena ofensiva mediàtica i política contra l'Estatut que feia dos mesos havia aprovat el 90% del Parlament català, l'aleshores secretari general de la Conselleria Primera de la Generalitat, el republicà Xavier Vendrell, va viatjar també a la plaça de Sant Pere per fer notar l'enuig de l'executiu amb algunes actituds de l'Església. De la Vega i Vendrell van tornar amb les mans buides.

Cronologia

21 de juny

Primera audiència del papa Joan Pau II amb José Luis Rodríguez Zapatero com a president del Govern espanyol. El pontífex critica la posició del nou Govern espanyol respecte als matrimonis homosexuals, l'avortament i l'educació.

18 de juny

Manifestació contra els matrimonis homosexuals a Madrid convocada pel Foro de la Família i amb el suport del PP i d'una vintena de bisbes. Entre ells, el vicepresident de la Conferència Episcopal, Antonio Cañizares.

14 de novembre

La vicepresidenta del Govern espanyol, M. Teresa Fernández de la Vega, afirma que "l'Església ha incomplert el seu objectiu d'autofinançament" i anuncia que les aportacions de l'estat "hauran de disminuir".

17 de novembre

L'arquebisbe de València, Agustín García Gasco, afirma que la LOE respon "a les pretensions d'unes minories de nacionalisme separatista que practiquen el revengisme polític".

20 de maig

Benet XVI defensa la família tradicional i l'assignatura de religió davant l'embaixador espanyol. La Moncloa replica que no pot "fer més cas al catecisme" que al seu programa electoral. El secretari d'Estat de Comunicació, Fernando Moraleda, afegeix que l'Església "té la responsabilitat de buscar mecanismes d'autofinançament".

Foto: News Media

22 de juliol

El ministre de Treball i Afers Socials, Jesús Caldera, afirma que l'ajuda de l'estat a l'Església "haurà d'acabar", perquè "l'estat espanyol no és un estat confessional".

28 de setembre

Zapatero assegura que es mantindran els acords bàsics amb l'Església, però recorda que les lleis les defineixen els parlamentaris.

12 de novembre

Manifestació contra la LOE a Madrid amb el suport de la Conferència Episcopal i del PP per demanar "un ensenyament lliure" i "el dret dels pares a decidir l'educació dels fills".

17 de gener

Audiència privada del papa Benet XVI amb Mariano Rajoy al Vaticà on es tractaven els temes de la família i l'educació, segons fonts del Vaticà.

16 de febrer

José Luis Rodríguez Zapatero anuncia el nomenament del nou ambaixador d'Espanya en el Vaticà, el socialista catòlic Francisco Vázquez, en un intent de "millorar les relacions amb la Santa Seu".

21 i 22 de juny

La Conferència Episcopal celebra una assemblea plenària extraordinària on es planteja proclamar la unitat d'Espanya com a "be moral", que finalment no es realitza.

Dues hores cara a cara

José Luis Rodríguez Zapatero i Joseph Ratzinger tindran oportunitat de conversar a soles durant dues hores el pròxim dissabte a València, en la que serà la seua segona reunió des que tots dos encapçalen la prefectura dels seus respectius estats. Les formes i la manera com es produirà la reunió han estat objecte d'atenció. Finalment i després de moltes especulacions, Benet XVI i el cap del govern espanyol es reuniran dissabte al vespre després que el primer s'entrevistés amb la família reial i saludés al president de la Generalitat, Francesc Camps, en el que, s'espera, siga una cita de cortesia. Després, arribarà el torn de Zapatero. I per a ell, el Vaticà ha reservat dues hores. Les diferències, però, són significatives. Mentre que en el cas de la família reial i el cap del Consell, Benet XVI s'haurà de desplaçar fins el Palau de la Generalitat, en el cas de Zapatero serà el polític lleonés qui es desplaça fins el Palau Arquebisbal, residència del papa durant la V Trobada de les Famílies.

Allí està previst que conversen durant dues hores, temps suficient perquè tots dos aborden els assumptes que durant els dos últims anys més els han separat: matrimonis homosexuals, finançament de l'església o ensenyament religiós en les escoles. Podria aquesta reunió aliviar les tensions entre el Vaticà i l'estat? "No ho sé -assegura Juan José Tamayo, fundador de l'associació de teòlegs Juan XXVIII crítica amb la jerarquia eclesiàstica- Les posicions estan tan allunyades que no crec que la presència de Zapatero complaga al Papa com per arribar a una reconciliació. No crec que es resolguen els problemes, perquè les diferències són molt profundes".

El president del govern també es trobarà en el seu viatge a València amb les suspicacions del PP local, que han mogut cel i terra per monopolitzar la visita i erigir-se com a principals responsables (en realitat, ho són) de l'esdeveniment. De fet, quan el passat març, Moncloa va suggerir que la visita del papa arribava a instàncies d'una invitació del govern de Zapatero, al PP local i l'església els va faltar temps per recordar que el viatge del pontífex es produeix a instàncies de l'episcopat espanyol i l'arquebisbe García-Gasco. *V.T.*

De la Corunya al Vaticà. I és que Benet XVI intercanvia suports amb el sector més dur de l'Església espanyola, ja que el Sant Pare i el sector majoritari dels bisbes comparteixen la tesi que la fe cristiana necessita rearmar-se i refermar les seves conviccions més antigues i pures sense fissures de cap mena per afrontar una època de molts canvis socials. El Govern espanyol ha intentat trencar el gel amb el Vaticà d'uns mesos ençà. El febrer d'enguany va enviar-hi com a ambaixador (en substitució del diplomàtic de carrera i exdirector del servei secret en època d'Aznar Jorge Dezcallar) l'exalcalde socialista de la Corunya Francisco Vázquez, un referent del sector més jacobí del PSOE que manté magnífiques relacions amb l'Opus Dei, una congregació amb gran influència a Roma.

El canvi en l'estatut econòmic que, sense èxit, va buscar l'Església passava, a més de replantejar assumptes relacionats amb el patrimoni i les sub-

vencions, per augmentar l'actual 0,52% de l'RPF al 0,8%, una quantitat que se'ls aporta si el ciutadà ho tria a través de la declaració de renda. Ho volien incloure en el marc de la nova reforma fiscal, que entrarà en vigor el 2007.

Iniciatives pel laïcisme. Dins el PSOE cada dia són més i més influents els qui consideren que cal una "revolució laica" o, si més no, un blindatge i un desenvolupament de la suposada aconfessionalitat de l'estat espanyol, que consagra la seva Constitució. Els tres dirigents més destacats en aquesta línia són el secretari de Política Municipal i Llibertats Públiques, Álvaro Cuesta; el secretari de Moviments Socials i Relacions amb les ONG, Pedro Zerolo, i el diputat extremeño Victorino Mayoral, membre de la Plataforma per una Societat Laica i que fa uns dies ha presentat el llibre *Espanya: de la intolerància al laïcisme*.

També és fervorós partidari de les tesis laïcistes l'alt comissionat per les Víctimes del Terrorisme i expresident del Congrés Gregorio Peces-Barba. Aquest últim, a l'igual que Cuesta, és molt pròxim en el terreny personal i polític a Zapatero. Cuesta impulsa, de fet, una llei de llibertats religioses que retalli privilegis "anacrònics" de la religió catòlica, a la qual no nega la condició de majoritària, però que vol situar en pla d'igualtat amb les altres. Aquests dirigents del PSOE també esperen introduir alguna referència en el nou Estatut de la Funció Pública a la necessitat que els treballadors de l'administració no puguin, en cap cas, a la seva feina fer ostentació de les creences o afavorir-les de manera directa o indirecta. Cuesta i Mayoral han intentat, en diverses ocasions, forçar el grup parlamentari socialista a donar llibertat de vot als seus diputats en el capítol dels pressupostos generals de l'estat referits al finançament de l'Església. No els ho han permès, però no descartem que tard o d'hora això acabi sent possible. "Amb els governs de González hi havia moltes prioritats abans que el laïcisme. Assumptes com aquest, la memòria històrica o els valors republicans van quedar al calaix. Amb el PP els sectors clericals més intransigents van aprofitar per rearmar-se. Ara toca canviar les coses i normalitzar-les", resumeix un alt dirigent socialista.

En tot cas, els canvis a la cúpula de l'Església espanyola tampoc no han acabat de tenir l'efecte esperat. El març del 2005 el bisbe de Bilbao Ricardo Blázquez -ben connectat amb el nacionalisme basc- arribava a la presidència de la CEE en substitució del molt conservador arquebisbe de Madrid Antonio María Rouco Varela, que va topat amb les traves que posa el sistema de votació de la Conferència Episcopal per perpetuar-se en càrrecs com aquest. Formalment els bisbes han modulats el to, sobretot en els temes polítics (han aparcat pronunciar-se rotundament en favor de la unitat d'Espanya, tal com havien intentat Rouco i Cañizares en la darrera assemblea extraordinària), però no permetran que el Govern espanyol els faci perdre pisto-nada. No els en perdonaran ni una.

Ferran Casas